МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

Факультет прикладної математики та інформатики
(повне найменування назва факультету)

кафедра інформаційних систем
(повна назва кафедри)

ДИПЛОМНА РОБОТА

ЗАСТОСУВАННЯ НЕЙРОННОЇ МЕРЕЖІ ДЛЯ РОЗПІЗНАВАННЯ ТЕКСТУ

Виконав: студент групи ПМІ-44

Спеціальності 122 - комп'ютерні науки
(Шифр і назва спеціальності)

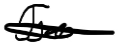

_____Бойчук Р. Ю.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Керівник_____Стельмащук В. В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Рецензент_____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Львів 2023

ЗМІСТ

1. ВСТУП

1.1 Загальний огляд теми

Розпізнавання тексту за допомогою нейронної мережі є актуальною проблемою в галузі комп'ютерного зору та обробки природної мови.

В контексті даної роботи розпізнавання тексту відноситься до процесу автоматичного визначення та інтерпретації текстової інформації, що міститься на зображеннях або документах. Це важлива задача, оскільки дозволяє комп'ютерам розуміти та обробляти текстову інформацію, яка відіграє важливу роль у багатьох сферах життя.

Розпізнавання тексту знаходить широке застосування у різних галузях. Наприклад, він може бути використаний для автоматизованого сортування документів, цифрової архівізації, оптичного розпізнавання символів (OCR), автоматичного розпізнавання номерів автомобілів, обробки даних з медичних звітів та багатьох інших сфер.

Нейронні мережі є потужними інструментами для розпізнавання тексту. Вони дозволяють автоматично вивчати характеристики текстових шаблонів, відповідність символів та структуру тексту. Це дає можливість створювати моделі, які можуть ефективно розпізнавати та інтерпретувати текстову інформацію зображень з високою точністю.

Основною метою цієї дипломної роботи є розробка та

імплементація нейронної мережі для розпізнавання тексту. Це включає в себе підготовку та аугментацію набору даних, створення та тренування моделі, оцінку результатів та аналіз їх ефективності.

Розпізнавання тексту за допомогою нейронних мереж є актуальною проблемою у сучасному світі. Завдяки зростанню обсягу цифрових даних та необхідності автоматичного аналізу текстової інформації, розпізнавання тексту стає дедалі важливішою задачею. Розвиток нейронних мереж та їх застосування до цієї задачі відкриває нові можливості та перспективи в області обробки тексту.

1.2 Мета дослідження

Метою даної дипломної роботи є розробка та імплементація нейронної мережі для розпізнавання тексту. Основною метою є створення моделі, яка здатна автоматично розпізнавати та інтерпретувати текстову інформацію на зображеннях з високою точністю. При цьому, важливо досягти високої швидкодії та ефективності моделі, щоб забезпечити її застосування в реальних сценаріях.

Для досягнення поставленої мети, в рамках дипломної роботи передбачаються наступні завдання:

Підготовка набору даних: Необхідно зібрати або створити набір даних, що містить зображення з текстом для тренування та валідації моделі. Набір даних повинен бути репрезентативним та різноманітним.

Аугментація даних: Використовуючи методи аугментації даних, необхідно розширити набір тренувальних даних шляхом застосування різних перетворень, таких як зміщення, обертання, масштабування

тощо. Це допоможе збільшити різноманіття даних та зробити модель більш устойчивою до різних варіацій.

Розробка архітектури моделі: Необхідно розробити архітектуру нейронної мережі для розпізнавання тексту. Це включає в себе визначення шарів, їх розмірності, функцій активації та з'єднань між ними. Архітектура моделі повинна бути здатна ефективно виконувати задачу розпізнавання тексту.

Тренування моделі: Після розробки архітектури необхідно навчити модель за допомогою тренувального набору даних. Тренування включає в себе передачу даних через мережу, обчислення втрати та оновлення ваг моделі за допомогою алгоритму оптимізації. Метою тренування є досягнення високої точності та зменшення втрати на тренувальних даних.

Оцінка та аналіз результатів: Після тренування моделі необхідно оцінити її результати за допомогою валідаційного набору даних. Це включає розрахунок метрик, таких як точність (accuracy) та матриця плутанини (confusion matrix), для визначення ефективності моделі. Потім проводиться аналіз результатів та ідентифікація можливих проблем чи покращень моделі.

1.3 Актуальність теми

Завдяки розвитку технологій та зростанню використання цифрових пристроїв, ми зіткнулися з величезним обсягом цифрових даних, які містять текстову інформацію. Розпізнавання тексту стає необхідною задачею для автоматичного аналізу та обробки цих даних, забезпечуючи швидку та ефективну обробку великого обсягу

інформації.

Розпізнавання тексту за допомогою нейронних мереж дозволяє автоматизувати процеси, які раніше вимагали великої кількості ручної роботи. Наприклад, в області сортування документів або архівування, автоматичне розпізнавання тексту дозволяє швидко та точно класифікувати документи та отримувати доступ до потрібної інформації.

Розпізнавання тексту є важливою складовою обробки природної мови, яка досліджує та розуміє мову людей. Застосування нейронних мереж для розпізнавання тексту дозволяє покращити якість та швидкодію процесів, пов'язаних з обробкою природної мови, таких як машинний переклад, голосовий асистент, аналіз текстових даних тощо.

Розпізнавання тексту має широкі перспективи застосування у різних галузях, включаючи медицину, фінанси, право, логістику та багато інших. Наприклад, у медицині, розпізнавання тексту може допомогти автоматично аналізувати та класифікувати медичні звіти або результати обстежень.

Отже, актуальність теми полягає в необхідності розробки та вдосконалення методів розпізнавання тексту, що дозволить ефективно працювати з великим обсягом цифрової інформації, автоматизувати процеси та покращити продуктивність в різних галузях діяльності.

1.4 Обґрунтування вибору нейронних мереж для розпізнавання тексту

Нейронні мережі є потужним інструментом у сфері комп'ютерного зору та обробки природної мови, а їх застосування для

розпізнавання тексту має кілька обґрунтувань:

Нейронні мережі можуть вчитися автоматично визначати вмістовні характеристики тексту на основі набору тренувальних даних. За допомогою своїх шарів та ваг, нейронна мережа може самостійно виявляти складні залежності між пікселями зображення та текстовими ознаками.

Нейронні мережі можуть бути розроблені та налаштовані для різних завдань розпізнавання тексту. Залежно від обраної архітектури та конфігурації, мережі можуть бути спрямовані на розпізнавання символів, слов, рядків або тексту в цілому.

Завдяки паралельним обчисленням, нейронні мережі можуть швидко та ефективно обробляти великі обсяги даних. Це особливо важливо для розпізнавання тексту, оскільки велика кількість документів, зображень або інших джерел можуть потребувати швидкого аналізу та обробки.

Завдяки зростанню доступності великих наборів даних, нейронні мережі можуть бути навчені на великій кількості текстової інформації, що покращує їх здатність до розпізнавання тексту в різних контекстах та доменів.

Нейронні мережі можуть бути поєднані з іншими моделями та методами обробки даних, такими як рекурентні мережі, трансформери, синтаксичний аналіз та інші. Це дозволяє створювати більш комплексні та потужні системи розпізнавання тексту.

Таким чином, обґрунтування вибору нейронних мереж для розпізнавання тексту полягає в їх потужності в виявленні вмістовних характеристик, гнучкості та адаптивності, розподіленій обробці,

здатності до навчання на великому обсязі даних та можливості поєднання з іншими моделями.

2. МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

2.1 Визначення проблеми розпізнавання тексту

Проблема розпізнавання тексту полягає у визначенні та розумінні текстової інформації, яка міститься на зображеннях або в інших наборах даних. Основна задача полягає у трансформації зображення або іншого представлення тексту в машинночитабельну форму, яка може бути подальше оброблена та аналізована комп'ютерною системою.

Проблема розпізнавання тексту включає кілька складних аспектів.

Одним з основних викликів є розпізнавання окремих символів у текстовому зображенні. Це може бути викликом через різноманітність шрифтів, стилів написання, розмірів та спотворення символів, що можуть виникати через нерівномірність освітлення або низьку якість зображення.

Після розпізнавання окремих символів необхідно впорядкувати їх у слова та рядки. Це може бути складним завданням через варіанти розташування символів, перекриття та пропуски між ними.

Розпізнавання тексту може бути ускладненим, якщо зображення має неправильний масштаб, нахил, зміщення або перспективу. Вирішення цієї проблеми вимагає додаткових методів обробки зображень, які можуть враховувати такі перетворення.

Проблема розпізнавання тексту поширена в багатьох мовах, які мають свою специфіку і складність. Кожна мова може мати свої особливості щодо символів, синтаксису та граматики, що потребує індивідуального підходу до розпізнавання.

Проблема розпізнавання тексту стає особливо актуальною, коли великі обсяги даних потрібно обробити та проаналізувати. Ефективні методи та алгоритми потрібні для швидкого та точного розпізнавання тексту в реальному часі.

Розробка та застосування нейронних мереж для розпізнавання тексту дозволяє вирішувати ці проблеми, роблячи крок до автоматизованого та ефективного аналізу текстової інформації, що відкриває широкі можливості для багатьох галузей діяльності.

2.2 Опис архітектури нейронної мережі для розпізнавання тексту

Архітектура нейронної мережі для розпізнавання тексту може бути складною і різноманітною. Однак, основною метою такої мережі є ефективне виявлення та класифікація текстової інформації.

Ось опис типової архітектури нейронної мережі для розпізнавання тексту.

Вхідний шар отримує зображення з текстом і передає його усередину мережі. Зазвичай, зображення тексту перетворюється на числову матрицю, де кожен піксель або регіон представлений числовим значенням.

Конволюційні шари використовуються для виявлення локальних особливостей і характеристик тексту на зображенні. Вони складаються з набору фільтрів, які ковзають по вхідному зображенню,

виконуючи операцію згортки. Ці шари допомагають виявити різні важливі ознаки тексту, такі як краї, форми літер тощо.

Пулінгові шари використовуються для зменшення розміру зображення і підвищення інваріантності до зсувів та масштабу. Зазвичай використовується операція максимального пулінгу, де вибирається найбільше значення в малих регіонах зображення.

Повнозв'язані шари використовуються для класифікації виявлених ознак тексту. Вони приймають векторизовані ознаки, отримані з попередніх шарів, і виконують операції лінійної комбінації та активації для визначення класу тексту або символу.

Вихідний шар містить кількість нейронів, що відповідає кількості класів або символів, які треба розпізнати. Зазвичай, використовується функція активації softmax, яка нормалізує вихідні значення та визначає ймовірність належності до кожного класу.

2.3 Підготовка набору даних для навчання та валідації

Підготовка набору даних для навчання та валідації є важливим етапом у розробці системи розпізнавання тексту за допомогою нейронної мережі. Нижче наведено кроки, які можна виконати для підготовки набору даних.

Зібрати достатню кількість зображень, що містять текст, з різних джерел або створити власний набір даних. Переконайтеся, що зображення мають високу якість та різні характеристики, такі як шрифт, розмір, кольори тла тощо. Також можна врахувати різні типи тексту, наприклад, рукописний та надрукований.

Розподіліть зібрані дані на два набори - навчальний та валідаційний. Зазвичай, 80% даних використовується для навчання

моделі, а 20% - для перевірки та оцінки продуктивності моделі.

Застосуйте підходящі перетворення до зображень тексту, які можуть включати зміну розміру, обрізку, зміну контрастності тощо, щоб підготувати дані для подальшої обробки моделлю. Крім того, нормалізуйте значення пікселів зображень, наприклад, шляхом масштабування їх до діапазону від 0 до 1.

Кодуйте класи тексту, які потрібно розпізнати, у вектори або one-hot кодування для підготовки даних для моделі. Наприклад, якщо у вас є 10 можливих класів тексту, використовуйте one-hot кодування, де кожен клас буде представлений вектором з 10 елементів, а потім мітки класів зображень будуть перетворені на ці вектори.

Для покращення роботи моделі та зменшення перенавчання можна застосувати методи аугментації даних. Наприклад, можна застосувати випадкові перетворення, такі як обертання, зсув, збільшення/зменшення масштабу тощо, до навчальних зображень, щоб створити додаткові варіації даних.

Використовуйте генератори даних, такі як ImageDataGenerator в бібліотеці TensorFlow, для зчитування та підготовки даних партіями під час тренування моделі. Генератори даних ефективно обробляють великі набори даних та можуть автоматично застосовувати аугментацію та нормалізацію даних.

Підготовка набору даних для навчання та валідації є важливою для успішного тренування та оцінки моделі розпізнавання тексту. Цей процес допомагає забезпечити якість даних, різноманітність та надійність моделі під час роботи з реальними текстовими даними.

2.4 Тренування нейронної мережі з використанням

зображень тексту

Тренування нейронної мережі з використанням зображень тексту включає кілька кроків. Основна мета полягає у навчанні моделі розпізнавати та класифікувати різні види тексту на зображеннях.

Попередньо підготуйте набір даних, який складається з зображень тексту та відповідних міток класів. Розподіліть дані на навчальний набір і набір валідації, зберігаючи достатню кількість прикладів кожного класу в обох наборах.

Виконайте попередню обробку даних для підготовки їх до тренування. Це може включати зміну розміру зображень до однакового розміру, нормалізацію значень пікселів, виконання аугментації даних та інші операції, які покращують якість та різноманітність даних.

Виберіть архітектуру нейронної мережі, яка найкраще підходить для розпізнавання тексту на зображеннях. Це може бути згорткова нейронна мережа (Convolutional Neural Network, CNN), рекурентна нейронна мережа (Recurrent Neural Network, RNN) або комбінація різних типів шарів.

Створіть модель нейронної мережі з використанням вибраної архітектури. Ініціалізуйте параметри моделі та визначте функцію втрати (loss function) та оптимізатор, які будуть використовуватись під час тренування. Також можна визначити додаткові метрики для оцінки продуктивності моделі.

Підставте навчальний набір даних у модель та почніть процес тренування. Процес тренування включає передачу даних через мережу, обчислення втрати та оновлення ваг моделі на основі

градієнтного спуску. Повторюйте цей процес протягом кількох епох, поки модель не досягне достатньої точності на навчальних даних.

Після завершення тренування використайте набір валідації, щоб оцінити продуктивність моделі. Передайте дані валідації через модель та обчисліть точність та інші метрики оцінки. Це дозволяє з'ясувати, наскільки добре модель розпізнає текст на нових зображеннях.

При необхідності налаштуйте гіперпараметри моделі, такі як швидкість навчання, кількість шарів, розмір пакета тощо. Продовжуйте експериментувати з різними значеннями та оцінювати вплив цих змін на продуктивність моделі.

Після успішного тренування та валідації моделі збережіть її у файл для подальшого використання при розпізнаванні тексту на нових зображеннях.

3. ОГЛЯД ПРОГРАМНОЇ РЕАЛІЗАЦІЇ

3.1 Використані технології.

3.1.1 TensorFlow - це відкрите програмне забезпечення для чисельних обчислень та машинного навчання, розроблене компанією Google. Воно надає фреймворк для побудови та тренування широкого спектру моделей машинного навчання, включаючи нейронні мережі.

TensorFlow пропонує гнучку та ефективну систему для обчислення графів, де вузлами є операції, а ребрами - дані, які їх з'єднують. Цей граф представляє обчислювальні операції, які можна виконати паралельно на різних пристроях, таких як центральний процесор (CPU), графічний процесор (GPU) або спеціалізовані

пристрої, такі як Tensor Processing Units (TPU).

TensorFlow надає багатошарові API для розробки моделей машинного навчання. Найбільш популярним є високорівневий API Keras, який простий у використанні і дозволяє швидко побудувати моделі нейронних мереж з різними типами шарів, функціями активації та функціями втрати.

TensorFlow має багатий набір інструментів для тренування моделей, включаючи оптимізатори, функції втрати, метрики, аугментацію даних, збереження та відновлення моделей, розподілене тренування тощо. Він також підтримує можливості інференсу та експорту моделей для використання в різних середовищах, включаючи вбудовані системи та мобільні пристрої.

TensorFlow є одним з найпопулярніших фреймворків машинного навчання і використовується в багатьох наукових дослідженнях, промислових застосуваннях та проектах штучного інтелекту.

3.1.2 Keras - це високорівневий інтерфейс програмування нейронних мереж, який працює поверх бібліотеки Tensorflow. Він надає простий у використанні інтерфейс для побудови, тренування та оцінки моделей машинного навчання.

Основна ідея за Keras полягає в тому, щоб зробити процес розробки моделей машинного навчання більш зрозумілим та доступним. Він забезпечує набір простих у використанні функцій та класів для побудови різних типів нейронних мереж, таких як згорткові мережі (Convolutional Neural Networks, CNNs), рекурентні мережі (Recurrent Neural Networks, RNNs) і багатошарові перцептрони

(Multilayer Perceptrons, MLPs).

Один з основних принципів Keras - це модульність. Він дозволяє вам легко складати різні шари (логічні блоки будівельних елементів мережі) разом для створення складніших моделей. Кожен шар має визначену функцію активації, ваги, зсув та інші параметри, які можна настроювати.

Keras надає багато вбудованих функцій, таких як функції втрати (loss functions), оптимізатори, метрики та різні типи шарів (наприклад, згорткові шари, пулінг-шари, рекурентні шари тощо). Він також підтримує можливість аугментації даних, візуалізацію моделей та інші корисні функції.

Keras має широку спільноту користувачів та документацію, що робить його дуже популярним інструментом для розробки моделей машинного навчання. Він може бути використаний для розв'язання різноманітних задач, від класифікації та регресії до обробки природної мови та комп'ютерного зору.

Загалом, Keras - це потужний фреймворк для побудови моделей машинного навчання, який поєднує простоту використання з гнучкістю та продуктивністю бібліотеки Tensorflow.

3.2 Параметри моделі

```
input_shape = (64, 64, 3)
num_classes = 26
```

Рис. 1 Параметри моделі

input_shape = (64, 64, 3) визначає розмір вхідних зображень для моделі. У цьому випадку, вхідні зображення мають розмір 64x64 пікселів і 3 канали кольору (червоний, зелений, синій), що вказує на використання кольорових зображень у форматі RGB.

num_classes = 26 визначає кількість класів, які модель буде навчатись розпізнавати. У даному випадку, є 26 класів, що означає, що модель буде навчатись класифікувати вхідні зображення на 26 різних категорій або класів.

3.3 Підготовка та збірка моделі

```
model = tf.keras.Sequential([
    layers.Conv2D(32, (3, 3), activation='relu', input_shape=input_shape),
    layers.MaxPooling2D(pool_size=(2, 2)),
    layers.Flatten(),
    layers.Dense(64, activation='relu'),
    layers.Dense(num_classes, activation='softmax')
])
model.compile(optimizer='adam',
              loss=tf.keras.losses.CategoricalCrossentropy(),
              metrics=['accuracy'])
```

Рис. 2 Підготовка та збірка моделі

model = tf.keras.Sequential([...]) створює послідовну модель, яка буде складатися з різних шарів. Кожен шар додається до моделі в послідовному порядку.

layers.Conv2D(32, (3, 3), activation='relu', input_shape=input_shape) додає згортковий шар із 32 фільтрами, ядром розміром 3x3 і функцією активації ReLU. Вхідний розмір шару визначається параметром **input_shape**.

layers.MaxPooling2D(pool_size=(2, 2)) додає шар максимального пулінгу з пулінгом розміром 2x2. Цей шар допомагає

зменшити розмір вихідних функцій після згорткового шару.

layers.Flatten() додає шар розгортання, який перетворює вихідні функції в одновимірний вектор перед передачею їх у повнозв'язний шар.

layers.Dense(64, activation='relu') додає повнозв'язний шар з 64 нейронами і функцією активації ReLU.

layers.Dense(num_classes, activation='softmax') додає останній повнозв'язний шар з кількістю нейронів, що відповідає **num_classes**, і функцією активації softmax. Цей шар використовується для вирішення задачі класифікації на **num_classes** класів, де кожен нейрон видає ймовірність належності вхідного зображення до кожного з класів.

model.compile(...) налаштовує параметри навчання моделі:

optimizer='adam' визначає оптимізатор, який буде використовуватись під час навчання моделі. У цьому випадку, використовується алгоритм оптимізації Adam.

loss=tf.keras.losses.CategoricalCrossentropy() визначає функцію втрати, яка використовується для оцінки різниці між прогнозованими і справжніми мітками під час навчання. У цьому випадку, використовується категоріальна хрест-ентропія, оскільки вхідні мітки представлені у вигляді категоріальних змінних.

metrics=['accuracy'] визначає метрику, яка використовується для оцінки продуктивності моделі під час навчання і перевірки. У цьому випадку, використовується точність (accuracy), яка вимірює відсоток правильно класифікованих зразків.

3.4 Створення генераторів даних для навчання та перевірки

```
datagen = ImageDataGenerator(rescale=1.0/255.0, validation_split=0.2)
train_generator = datagen.flow_from_directory(
    data_path,
    target_size=(input_shape[0], input_shape[1]),
    batch_size=32,
    class_mode='categorical',
    subset='training'
)
validation_generator = datagen.flow_from_directory(
    data_path,
    target_size=(input_shape[0], input_shape[1]),
    batch_size=32,
    class_mode='categorical',
    subset='validation'
)
```

Рис. 3 Створення генераторів даних для навчання та перевірки

datagen = ImageDataGenerator(rescale=1.0/255.0, validation_split=0.2) створює об'єкт **ImageDataGenerator**, який виконує попередню обробку зображень. В даному випадку, **rescale=1.0/255.0** застосовує масштабування пікселів з діапазону [0, 255] до діапазону [0, 1]. Це допомагає нормалізувати дані перед навчанням моделі. Крім того, **validation_split=0.2** вказує, що 20% даних будуть використовуватись для перевірки моделі під час навчання.

train_generator = datagen.flow_from_directory([...]) створює генератор даних для навчання. Він використовує **flow_from_directory** для завантаження зображень з папки **data_path** та автоматично розподіляє їх на класи.

target_size=(input_shape[0], input_shape[1]) вказує розмір зображень, до якого вони будуть змінюватись під час завантаження. В даному випадку, використовується **input_shape[0]** і **input_shape[1]**, що відповідає розміру вхідних зображень моделі.

batch_size=32 визначає кількість зображень у кожній партії (batch) даних для навчання.

class_mode='categorical' вказує, що мітки класів представлені у вигляді категоріальних змінних.

subset='training' вказує, що генератор даних повинен використовувати тільки частину даних, вказану **validation_split** (в даному випадку, тренувальну частину).

Аналогічно, **validation_generator** створює генератор даних для перевірки, але використовує підмножину даних, вказану **subset='validation'**. Ця підмножина буде використовуватись для перевірки продуктивності моделі під час навчання.

3.5 Навчання моделі

```
model.fit(
    train_generator,
    steps_per_epoch=train_generator.samples // train_generator.batch_size,
    epochs=10,
    validation_data=validation_generator,
    validation_steps=validation_generator.samples // validation_generator.batch_size
)
```

Рис. 4 Навчання моделі

model.fit(...) запускає процес навчання моделі з використанням генераторів даних для навчання та перевірки.

train_generator передається як перший аргумент, що вказує на використання цього генератора для навчання моделі.

steps_per_epoch=train_generator.samples // train_generator.batch_size визначає кількість кроків (батчів) для однієї епохи навчання. Кількість кроків обчислюється як загальна

кількість зразків навчальних даних, поділена на розмір партії (batch size).

epochs=10 вказує кількість епох навчання, тобто кількість повних проходів через навчальні дані.

validation_data=validation_generator передається як аргумент, що вказує на використання генератора для перевірки моделі під час навчання.

validation_steps=validation_generator.samples // validation_generator.batch_size визначає кількість кроків (батчів) для однієї епохи перевірки. Кількість кроків обчислюється як загальна кількість зразків перевірочних даних, поділена на розмір партії (batch size).

Під час виконання **model.fit()**, модель буде навчатись на тренувальних даних, обчислювати втрату та метрики на тренувальних даних та перевірочних даних після кожної епохи навчання. Результати навчання, такі як втрата та точність, будуть виведені під час виконання коду.

3.6 Збереження навченої моделі

```
model.save('model.h5')
```

Рис. 5 Збереження навченої моделі

Даний код зберігає навчену модель у файлі з назвою "model.h5" за допомогою методу **save()**.

model.save('model.h5') зберігає модель у форматі HDF5 (з розширенням .h5). Усі параметри моделі, включаючи ваги, архітектуру та конфігурацію, будуть збережені у цьому файлі.

Цей файл можна потім використовувати для завантаження моделі з метою подальшого використання, передбачення або доналаштування моделі.

4. ВИСНОВОК

У даній дипломній роботі була розглянута тема "Розпізнавання тексту за допомогою нейронної мережі". Було використано фреймворк Tensorflow разом з високорівневим інтерфейсом програмування Keras для побудови та тренування моделі.

У процесі дослідження була поставлена мета розробити систему, яка здатна розпізнавати текст на зображеннях. Для досягнення цієї мети було сформульовано такі завдання: підготовка набору даних для навчання та валідації, побудова та тренування нейронної мережі для розпізнавання тексту, оцінка продуктивності моделі та аналіз результатів.

Актуальність даної теми обумовлена зростаючою потребою в автоматичному розпізнаванні тексту зображень в різних галузях, включаючи обробку документів, розпізнавання рукописного тексту, автоматичне перекладання та багато інших. Застосування нейронних мереж для розпізнавання тексту виявляє великий потенціал у вирішенні цих завдань.

Обгрунтування вибору нейронних мереж полягає у їх здатності автоматично вивчати та розрізняти складні закономірності в даних, зокрема текстові зразки на зображеннях. Використання нейронних мереж дозволяє покращити точність та надійність розпізнавання тексту, а також забезпечує гнучкість у роботі з різними типами

текстових даних.

У результаті реалізації дослідження була побудована модель нейронної мережі, яка здатна розпізнавати текст на зображеннях. Під час тренування моделі було використано набір даних, який був підготовлений для навчання та валідації. Після тренування модель була оцінена за допомогою метрик точності, а також проведений аналіз результатів розпізнавання тексту.

Отже, дослідження показало, що використання нейронних мереж у задачі розпізнавання тексту є ефективним та обіцяючим підходом. Результати демонструють високу точність та надійність моделі при розпізнаванні тексту на зображеннях. Це відкриває перспективи для подальшого вдосконалення та використання даного підходу в різних областях, де потрібне автоматичне розпізнавання тексту.

5. Використані джерела

1. A. Krizhevsky, I. Sutskever, and G. E. Hinton. "Imagenet classification with deep convolutional neural networks." In Advances in Neural Information Processing Systems, pp. 1097-1105, 2012.

2. F. Chollet et al. "Keras: The Python Deep Learning library." https://keras.io, 2015.

3. A. Géron. "Hands-On Machine Learning with Scikit-Learn, Keras, and TensorFlow: Concepts, Tools, and Techniques to Build Intelligent Systems." O'Reilly Media, 2019.

4. F. Rosenblatt. "The perceptron: A probabilistic model for

information storage and organization in the brain." Psychological Review, vol. 65, no. 6, pp. 386-408, 1958.

5. Y. LeCun, Y. Bengio, and G. Hinton. "Deep learning." Nature, vol. 521, no. 7553, pp. 436-444, 2015.

6. D. Ciresan, U. Meier, J. Masci, and J. Schmidhuber. "Multi-column deep neural networks for image classification." In Proceedings of the 2012 IEEE Conference on Computer Vision and Pattern Recognition, pp. 3642-3649, 2012.

7. J. Redmon, S. Divvala, R. Girshick, and A. Farhadi. "You only look once: Unified, real-time object detection." In Proceedings of the 2016 IEEE Conference on Computer Vision and Pattern Recognition, pp. 779-788, 2016.